

A1 Topaic 13
03 Athair agus páiste
Léitheoireacht

3

03 Athair agus páiste

Le múineadh:

- Orduithe a thabhairt do pháistí agus orduithe ginearálta a thabhairt.

4

Bileog
Athair agus páiste

5

Athair agus páiste

- Léigh an comhrá seo le do pháirtneír.
- Léigí uair amháin é agus ansin malartaigí ról.
- Ar dtús, cuir Gaeilge ar an bhfoclóir seo a leanas:

6

Athair agus páiste

• dinner	• hands
• I'm hungry	• fingers
• cold	• dessert
• food	• fridge

7

Athair agus páiste

• dinner	• dinnéar
• I'm hungry	• Tá ocras orm.
• cold	• fuar
• food	• bia

8

Athair agus páiste

- hands
- fingers
- dessert
- fridge
- lámha
- méara
- milseog
- cuisneoir

9

Athair agus páiste

- Má tá páirtneir nó study buddy agat
- Ba cheart daoibh an t-agallamh a chleachtadh le chéile uair amháin.
- Ansin, ba cheart daoibh róil a mhalartú.

10

Athair agus páiste

- Muna bhfuil, fán anseo agus rachaimid tríd le chéile ar dtús
 - An dara uair – is mise an t-athair, tusa an páiste.
- An tríú uair – is mise an páiste, agus tusa an t-athair.

11

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** A Dhonncha, tar anseo.
- **Páiste:** Cén fáth? (Cad chuige? / Cad ina thaobh?)
- **Tuismitheoir:** Tar anseo, tá do dhinnéar réidh.
- **Páiste:** Ach níl ocras orm.
- **Tuismitheoir:** Tar isteach agus brostaigh ort, beidh do dhinnéar fuar.

12

Athair agus páiste

- **Páiste:** Níl mé ag iarraidh ithe. Níl an bia sin go deas.
- **Tuismitheoir:** Ná bí dána. Sin bia maith folláin.
- **Páiste:** (*Ag ligean anála frustrachais*).
- **Tuismitheoir:** Nigh do lámha sula suífidh tú síos.
- **Páiste:** Cén fáth?

13

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** Tá siad salach, sin an fáth!
- **Páiste:** Ceart go leor.
- **Tuismitheoir:** Ná hith le do mhéara!
- **Páiste:** Cén fáth?
- **Tuismitheoir:** Ith suas go beo nó ní bheidh aon mhilseog agat.
- **Páiste:** Níl sé sin féarálte, ní maith liom thú!

14

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** Ná bí ag caint nuair atá tú ag ithe. Dún do bhéal!
- **Páiste:** Féach, tá mé críochnaithe!
- **Tuismitheoir:** Maith an buachaill (an cailín)!
- **Páiste:** Cá bhfuil an mhilseog?
- **Tuismitheoir:** Faigh as an gcuisneoir é, maith thú!
- **Páiste:** Mmm, ciste seacláide. Tá sin go deas.

15

Athair agus páiste

- Is mise an t-athair, tusa an páiste.

16

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** A Dhonncha, tar anseo.
- **Páiste:** Cén fáth? (Cad chuige? / Cad ina thaobh?)
- **Tuismitheoir:** Tar anseo, tá do dhinnéar réidh.
- **Páiste:** Ach níl ocras orm.
- **Tuismitheoir:** Tar isteach agus brostaigh ort, beidh do dhinnéar fuar.

17

Athair agus páiste

- **Páiste:** Níl mé ag iarraidh ithe. Níl an bia sin go deas.
- **Tuismitheoir:** Ná bí dána. Sin bia maith folláin.
- **Páiste:** *(Ag ligean anála frustrachais).*
- **Tuismitheoir:** Nigh do lámha sula suífidh tú síos.
- **Páiste:** Cén fáth?

18

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** Tá siad salach, sin an fáth!
- **Páiste:** Ceart go leor.
- **Tuismitheoir:** Ná hith le do mhéara!
- **Páiste:** Cén fáth?
- **Tuismitheoir:** Ith suas go beo nó ní bheidh aon mhilseog agat.
- **Páiste:** Níl sé sin féarálte, ní maith liom thú!

19

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** Ná bí ag caint nuair atá tú ag ithe. Dún do bhéal!
- **Páiste:** Féach, tá mé críochnaithe!
- **Tuismitheoir:** Maith an buachaill (an cailín)!
- **Páiste:** Cá bhfuil an mhilseog?
- **Tuismitheoir:** Faigh as an gcuisneoir é, maith thú!
- **Páiste:** Mmm, ciste seacláide. Tá sin go deas.

20

Athair agus páiste

- Is mise an páiste, agus tusa an t-athair.

21

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** A Dhonncha, tar anseo.
- **Páiste:** Cén fáth? (Cad chuige? / Cad ina thaobh?)
- **Tuismitheoir:** Tar anseo, tá do dhinnéar réidh.
- **Páiste:** Ach níl ocras orm.
- **Tuismitheoir:** Tar isteach agus brostaigh ort, beidh do dhinnéar fuar.

22

Athair agus páiste

- **Páiste:** Níl mé ag iarraidh ithe. Níl an bia sin go deas.
- **Tuismitheoir:** Ná bí dána. Sin bia maith folláin.
- **Páiste:** (Ag ligean anála frustrachais).
- **Tuismitheoir:** Nigh do lámha sula suífidh tú síos.
- **Páiste:** Cén fáth?

23

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** Tá siad salach, sin an fáth!
- **Páiste:** Ceart go leor.
- **Tuismitheoir:** Ná hith le do mhéara!
- **Páiste:** Cén fáth?
- **Tuismitheoir:** Ith suas go beo nó ní bheidh aon mhilseog agat.
- **Páiste:** Níl sé sin féarálte, ní maith liom thú!

24

Athair agus páiste

- **Tuismitheoir:** Ná bí ag caint nuair atá tú ag ithe. Dún do bhéal!
- **Páiste:** Féach, tá mé críochnaithe!
- **Tuismitheoir:** Maith an buachaill (an cailín)!
- **Páiste:** Cá bhfuil an mhilseog?
- **Tuismitheoir:** Faigh as an gcuisneoir é, maith thú!
- **Páiste:** Mmm, ciste seaclaíde. Tá sin go deas.

25

Bileog

Athair agus páiste

Páistí agus an Ghaeilge

26

Páistí agus an Ghaeilge

- Tá go leor téarmaí grá sa Ghaeilge.
- Úsáidtear iad go minic nuair a bhíonn tuismitheoirí ag labhairt as Gaeilge le páistí.
- Léigh na téarmaí seo a leanas:

27

Páistí agus an Ghaeilge

- **A stóirín!** – Darling!
- **A pheata!** – Pet!
- **A mhuirín!** – Sweetheart!
- **A thaisce!** – My treasure!

28

Páistí agus an Ghaeilge

- Anois, léigh an comhrá arís agus cuir téarmaí grá isteach sa chomhrá in áiteanna oiriúnacha.
- Cad iad na téarmaí grá a úsáidtear ina dteangacha féin?
- Cad is brí leo?

29

Páistí agus an Ghaeilge

- Tá taithí ag páistí in Éirinn ar orduithe agus treoracha a fháil as Gaeilge.
- Is í an Ghaeilge teanga neamhfhoirmiúil na scoile chomh maith.
- Tugann múinteoirí orduithe do pháistí i rith an lae trí Ghaeilge, fiú lasmuigh den cheacht Gaeilge.

30

Páistí agus an Ghaeilge

- **Mar shampla:**
- Osclaigí bhur leabhair.
- Tógaigí amach bhur lóin.
- Déanaigí líne.
- Téigí amach.
- Faighigí bhur gcótaí.

31

Bunscoileanna na hÉireann

- Tá ocht rang sa bhunscoil – na naíonáin shóisearacha, na naíonáin shinsearacha, Rang 1-6.
- Bíonn múinteoir amháin ag gach rang, de ghnáth, agus múineann an múinteoir gach ábhar.
- An féidir leat smaoineamh ar aon treoracha nó orduithe eile a chloisfeadh páiste ar scoil?

32

Bunscoileanna na hÉireann

- Tá go leor Gaelscoileanna in Éirinn chomh maith.
- Is éard atá i scoil lán-Ghaeilge ná scoil a mhúineann na hábhair trí mheán na Gaeilge.
- Tá na scoileanna seo lasmuigh den Ghaeltacht.
- Tá tuairim is 40,000 dalta ag freastal ar scoileanna lán-Ghaeilge.

33

Bunscoileanna na hÉireann

- Is í an Ghaeilge teanga teagaisc na scoileanna agus an teanga chumarsáide idir na múinteoirí, na daltaí, na tuismitheoirí agus na boird bhainistíochta.
- An bhfuil scoileanna mar sin i do thír féin, sin le rá scoileanna a fheidhmíonn trí mhionteanga?

34
